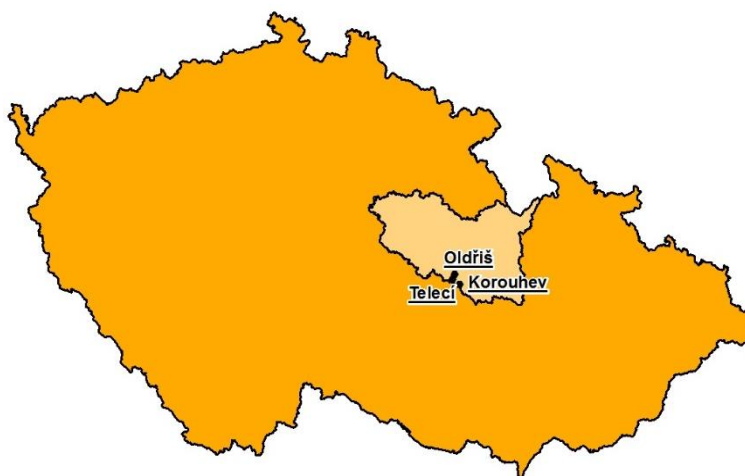

(1.) PŘÍKLAD PROJEKTU MEZIOBECNÍ SPOLUPRÁCE V OBLASTI PŘEDŠKOLNÍHO A ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ

(2.) PROJEKT „VRACÍME SE DOMŮ, VRACÍME SE KE KOŘENŮM“

(3.) V období let 2009 až 2012 realizovaly 3 malotřídní vesnické základní školy (Základní škola Telecí, Základní škola Korouhev a Základní škola Oldřiš) společný projekt v území správního obvodu obce s rozšířenou působností Polička s názvem „Vracíme se domů, vracíme se ke kořenům“.

Hlavním smyslem projektu bylo ukázat dětem cestu k výběru budoucího povolání, ve kterém najdou uplatnění v místě svého současného bydliště nebo alespoň ve zdejším regionu. Projekt byl financován z operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost ve výši 4,35 mil. Kč.

(4. a) Spolupráce 3 venkovských malotřídních škol

Projekt, jehož účastníky byly Základní školy v obci Telecí, obci Korouhev a obci Oldřiš, měl dětem dát možnost poznat, v jakých oborech (především technických) najdou v regionu uplatnění. Projekt měl za cíl vštípit myšlenku, že i „doma“ mohou lidé dosáhnout životního naplnění, rozvoje a ekonomického prospěchu. Děti (později jako dospělí a vzdělaní lidé) pak mají možnost trvale se usadit v místě, která od dětství znají, mají k němu citový vztah, a proto jej dále rozvíjí v souladu s vědomím historických souvislostí.

Všechny činnosti probíhaly ve společné synergii obecních úřadů, škol, žáků, rodičů žáků, aktivní veřejnosti a místních drobných řemeslníků, kteří se aktivně zapojili i do projektových dnů. Obce projekt částečně financovaly a navíc jako zřizovatelé škol dostaly možnost porovnat fungování „své“ školy s ostatními školami a vyměnit si zkušenosti s kolegy starosty. Stejnou možnost dostali i ředitelé škol. Bez meziobecní spolupráce by byl tento projekt prakticky nerealizovatelný.

(4. b) Bez příspěví DSO, avšak s předpokladem pozitivního přesahu pro obce

Projekt nebyl nijak oficiálně zaštitěn některým z dobrovolných svazků obcí, přestože klíčové výstupy z projektu mohou mít vliv právě na život v zapojených obcích. Nejednalo se tedy pouze o školní záležitost, ale na úspěchu projektu měli zájem i čelní představitelé obcí, jelikož představoval jedno z možných řešení, jak příznivě ovlivnit budoucí život celé obce.

(4. c) Místně zakotvené učení - příslib lepší budoucnosti pro venkov?

Prvotní v celém procesu byla myšlenka ředitelů základních škol, dát nějakým způsobem impuls k tomu, aby žáci škol (v budoucnu mladí lidé) neopouštěli zdejší region a lépe poznali zdejší komunitu.

V rámci projektu proběhlo dotazníkové šetření mezi absolventy místních škol, ze kterého vyplynulo, že podstatná část z nich nenachází uplatnění pro svůj obor v domovské obci nebo ve zdejším regionu a odchází do větších měst nebo jejich zázemí (více než 60% absolventů školy odešlo za prací mimo domovskou obec a více jak 40% i mimo region Poličska). Odcházejí především lidé se středním nebo vysokoškolským vzděláním. Přitom v následné otázce uvedlo 80% dotázaných, že rozvoji obce nejvíce pomůže příliv mladých lidí. Navíc v regionu chybí kvalifikované síly v technických oborech.

Po podání projektové žádosti a jejím úspěšném schválení, následovala školení lektorů (12 učitelů ze zúčastněných škol). Každý lektor byl proškolen k určitému tématu tzv. modulu (řemesla, historické vynálezy, doprava, můj region, rozdíl života ve městě a na vesnici, služby v regionu, atd.). Na proškolení učitelů partnerských škol bylo vydáno přibližně 300 000 Kč.

V další fázi byla pořízena většina z potřebné techniky, tedy notebooky, kopírky, tiskárny, fotoaparát, kamera a dataprojektory v celkovém objemu okolo 800 000 Kč.

Následná fáze byla již čistě vzdělávací. Pro děti se pak ve školách konala projektová odpoledne k daným tématům pod vedením lektorů. V rámci projektu se konaly 3 společné projektové dny, kdy se žáci ze všech tří obcí sešli. Rozdělení do menších skupin měli možnost pohovořit si s odborníkem, který jim o svém řemesle popovídal a připravil si pro děti i praktickou ukázkou. Děti si většinu řemesel mohly samy vyzkoušet. U řezbáře vyrobily panenku, pokusily se vytočit hrníček, ozdobit misku nebo např. vázat knihu. Na chvíli se stali kadeřnicí, klempířem, šperkačkou, hodinářem nebo floristkou. Společně se děti zúčastnily i exkurze.

V poslední fázi proběhlo zhodnocení projektu a rozmyšlení dalších kroků, které by logicky na tento projekt navazovaly.

(4. d.) Přínosy projektu

Projekt byl dobrou příležitostí pro děti - jak najít cestu ke svým vrstevníkům ze sousedních obcí. Aktivity projektu umožnily žákům získat vztah k technickým oborům a manuální práci. Naučily se pracovat v cizích podmínkách a s cizími lidmi. Pro učitele - jak poznat své kolegy ze sousedních škol a vidět je při práci. Zúčastněné školy se měly možnost vzájemně porovnat a nechat se inspirovat zkušenostmi druhých. Došlo i k zapojení místních občanů a lidé pozitivně vnímali, že se v obci „něco děje“.

Významným přínosem byl už jen fakt, že se obce dokázaly domluvit a tento typ problému společně řešit. Do budoucna je připraveno přátelské prostředí pro vznik další spolupráce obce. Projekt sám o sobě je „pouze zaseté semínko“. Byla nalezena cesta, jakou se mohou školy - potažmo obce - ubírat do budoucna, aby čelily stávajícímu odlivu mladých lidí z vesnic.

(4. e) Počáteční rozpaky rodičů

Díky kvalitnímu vedení celého projektu, které zajišťovala ředitelka ZŠ v obci Telecí PaedDr. Dagmar Nejedlá, se projekt neseťkal s vážnějšími problémy. Jediná překážka, se kterou se zapojené školy setkaly, nastala během vzdělávací fáze projektu. Aktivity v rámci projektu probíhaly mimo běžné vyučovací hodiny, tzn. v odpoledních hodinách. V některých případech se tento postup setkal s nepochopením ze strany rodičů, kteří nebyli na toto uspořádání zvyklí. Nutno však říci, že po několika prvních odpoledních se situace uklidnila a rodiče sami ocenili způsob, jakým děti odpoledne strávily.

(4. f) Především je třeba mít silného tahouna a komunikovat!

Každý z ředitelů škol vstupoval do projektu se svou vlastní představou o tom, jakým směrem se bude projekt ubírat. Aby bylo možné projekt úspěšně realizovat, bylo třeba sladit představy a zvolit jeden společný postup. V takovéto situaci bylo velmi prospěšné, že se mezi zapojenými stranami našel jednotlivec (tzv. tahoun), který měl odhodlání, jasnou představu a ostatní strany ho respektovaly. Jednoznačně se osvědčila častá osobní komunikace, díky které se podařilo předejít různým nesrovnalostem a snadněji dojít ke společným závěrům.

„Po dobu působení v projektu ‚Vracíme se domů, vracíme se ke kořenům‘, se podařilo vybudovat tým pracovníků napříč jednotlivými školami, naučili jsme se spolupracovat i respektovat

specifické zvláštnosti jednotlivých škol. Spolupráci se naučili i naši žáci a to jim dává do budoucna další kompetence v oblasti sociálního chování“, říká Mgr. Vlastimil Vajs, ředitel ZŠ Oldřiš.

(4. g) Navazující projekt byl také úspěšný

V současné době je projekt ukončen, trvá však pětileté období jeho udržitelnosti. Témata projektu jsou i nadále zařazována do výuky v rámci tříd a družin, školy pořádají besedy s lidmi, kteří ovládají nějakou dovednost či řemeslo.

V roce 2012 a 2013 navázaly výše jmenované školy projektem „Spolu jsme začali, spolu pokračujeme“, který se nesl ve velmi podobném duchu jako projekt předchozí.

Dá se předpokládat, že stále větší naléhavost odchodu mladých lidí z malých obcí, bude důvodem, proč budou mít školy (obce) zájem v úspěšně započaté meziobecní spolupráci pokračovat a společnými silami čelit vyliďňování vesnic. „*Nejen skrz projekty, ale i obecně, je třeba dát mladým lidem znát, že o ně obec stojí*“, dodává Mgr. Vlastimil Vajs, ředitel ZŠ Oldřiš.

(5.) Kontakty

Mgr. Olga Kosíková, ředitelka MŠ a ZŠ Telecí (za ZŠ Telecí projekt realizovala bývalá ředitelka školy PaedDr. Dagmar Nejedlá)
zsteleci@policisko.cz

Mgr. Tomáš Sobola (ředitel MŠ a ZŠ Korouhev)
škola.korouhev@email.cz

Mgr. Vlastimil Vajs (ředitel ZŠ Oldřiš)
oldris@zskola.com

(6.) Autor článku

Leona Šudomová (pracovník pro analýzy a strategie SO ORP Polička)
sekretariat@maspolicisko.cz